

УДК 159.942.5:351.743

Кіра Валеріївна КУДАР,

*психолог центру психіатричної допомоги та професійного психофізіологічного
відбору Територіального медичного об'єднання МВС по Харківській області;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1925-6431>*

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ В ЮРИДИЧНІЙ ПСИХОЛОГІЇ

Зазначено сутність правоохоронної діяльності, її мета, завдання та функції. Описано специфічні риси професійна діяльність правоохоронців.

В ст. 1 Конституції України зазначено, що Україна є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Правовій державі притаманно верховенство права, єдиний, обов'язковий для всіх, правопорядок, пріоритет прав людини, як найвищої цінності, над правами держави.

Правова держава потребує ефективного функціонування системи правоохоронних органів. Традиційно правоохоронна діяльність розуміється як владно-організаційна діяльність компетентних органів і осіб, спрямована на охорону прав і свобод громадян, забезпечення законності та правопорядку в суспільстві, а також один із напрямів державного управління, адже вся державна діяльність потребує організації й впорядкування.

Метою правоохоронної діяльності є охорона самого права, забезпечення в демократичній державі дотримання і виконання всіх юридичних норм і приписів, тобто створення умов законності [1]. У правовій державі правоохоронні органи забезпечують верховенство права і законну, максимальну гарантію прав і свобод людини, рівність усіх перед законом і судом, взаємну відповідальність громадянина і держави [4]. Всі основні завдання та функції виконують державні органи. Громадяни також беруть участь в таких заходах, вони використовують права, надані їм для законного і прямого захисту своїх прав і свобод, шляхом участі в управлінні державними справами як безпосередньо, так і через своїх представників [7]. До ключових завдань правоохоронної діяльності належить захист встановленого Конституцією України суспільного ладу держави; прав і законних інтересів громадян, підприємств, організацій, установ, суб'єктів усіх форм власності; суверенітету та територіальної цілісності України [2]. Згідно з Положенням, затвердженим президентом України в Указі від 17 жовтня 2000 р. № 1138/2000 завданнями МВС України є: організація і координація діяльності органів внутрішніх справ щодо захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки; участь у розробленні та реалізації державної політики щодо боротьби із злочинністю; забезпечення запобігання злочинам, їх

припинення, розкриття і розслідування, розшуку осіб, які вчинили злочини, вживання заходів щодо усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень; організація охорони та оборони внутрішніми військами особливо важливих державних об'єктів; забезпечення реалізації державної політики з питань громадянства; забезпечення проведення паспортної, реєстраційної та міграційної роботи; організація роботи, пов'язаної із забезпеченням безпеки дорожнього руху; здійснення на договірних засадах охорони майна усіх форм власності; визначення основних напрямів удосконалення роботи органів внутрішніх справ, надання їм організаційно-методичної та практичної допомоги; забезпечення додержання законності в діяльності осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, працівників і військовослужбовців системи Міністерства; підготовка органів внутрішніх справ та внутрішніх військ для інтеграції України до Європейського Союзу [7].

Професійна діяльність правоохоронців має низку специфічних рис:

- 1) вміння грамотно застосовувати нормативні документи, що регламентують діяльність у різних умовах оперативно-службової діяльності;
- 2) виконання поставлених завдань в строго обмежені проміжки часу;
- 3) виконання службових обов'язків понад встановлену тривалість робочого дня;
- 4) допуск до конфіденційних відомостей, що становлять державну таємницю;
- 5) допуск до табельної вогнепальної зброї;
- 6) екстремальні умови діяльності (вид тілесних ушкоджень, крові, трупа, виконання службових обов'язків в темний час доби);
- 7) ризик і небезпека в оперативно-службовій діяльності як для життя і здоров'я правоохоронця, так і громадян, життю та здоров'ю яких загрожує небезпека;
- 8) підвищена відповідальність за прийняття рішень, пов'язаних із застосуванням бойових прийомів боротьби, табельної вогнепальної зброї [3].

Крім того, професійну діяльність персоналу підрозділів поліції відрізняє комплекс специфічних особливостей: правова регламентація, владність повноважень, негласний характер більшості заходів, високі вимоги до навичок професійного спілкування, конфліктність більшості дій, елементи воєнізованості [5].

В останні роки характер службова діяльність працівників органів внутрішніх справ МВС зазнала істотних змін. Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішим функціями держави, справою всього Українського народу. Забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначається законом [2].

Таким чином, правоохоронна діяльність відрізняється рядом особливостей і вимог до працівників. Кожен правоохоронець повинен отримати якісну професійну та соціально-психологічну підготовку, а також бути впевненим у постійному належному соціальному захисті з боку держави, перш ніж приступити до виконання службових обов'язків.

Список бібліографічних посилань

1. Алексеев С. С. Право. Азбука. Теория. Философия. Опыт комплексного исследования. М. : НОРМА- ИНФРА, 1998. 1000 с.
2. Гель А. П., Семаков Г. С., Кондракова С. П. Судові та правоохоронні органи України. Київ : МАУП, 2004. 272 с.
3. Гольцева Т. П. Особенности профессиональной деятельности сотрудников полиции, влияющие на возникновение негативных психических состояний. *Вестник ТГПУ*. 2012. № 6. С. 226–232.
4. Кельман М. С., Мурашин О. Г. Загальна теорія держави та права. Київ : Кондор, 2005. 609 с.
5. Криволапчук В. А. Психологическое сопровождение деятельности сотрудников ОВД Украины. *Психопедагогика в правоохранительных органах*. 2013. № 1. С. 70–73.
6. Куліш А. М. Організаційно-правові засади функціонування правоохоронної системи України. Суми : Вид-во СумДУ, 2007. 236 с.
7. Kobzar O. Law enforcement: the concept, main features and tasks. *National law journal: theory and practice* = *Национальный юридический журнал: теория и практика*. 2015. Nr. 3/1 (13). С. 21–22.

Отримано 28.02.2018

УДК 351.75

Дмитро Григорович ОВЕРЧЕНКО,

аспірант Одеського державного університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ГРУПИ ПРЕВЕНТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ПІД ЧАС СТИХІЙНИХ МАСОВИХ ЗАВОРУШЕНЬ

Зазначені етапи проведення переговорів поліцейськими групами превентивної комунікації, якщо заворушення не носить стрімкий характер. Зазначена важливість попередньої підготовки поліцейських групи превентивної комунікації до переговорної діяльності.

Масові заворушення завжди суттєво впливають на життєдіяльність громадян. Як показує практика, стихійне масове заворушення умовно можна поділити на три фази: 1) початок масового заворушення; 2) кульмінаційне розгортання масового заворушення; 3) згасання масового заворушення.

Масове заворушення може стрімко розвиватися та набирати темп, а може й поступово (залежить від провокації та осіб, що беруть участь у масовому заході). У випадку стрімкого розвитку масового заворушення